

Dosarul nr. 3r-211/23
2-22019029-01-3r-09082023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: G. Cazacu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

DECIZIE

24 ianuarie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată în componența:
Președinte, judecătorul
Judecători

Ion Malanciuc
Diana Stănilă
Oxana Parfeni

examinând recursul depus de Gospodăria Țărănească "Chiron Valentina", reprezentată de avocatul Moraru Constantin,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către GȚ „Chiron Valentina” împotriva Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, privind anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva Curții de Apel Chișinău din 05 aprilie 2023, prin care s-a declarat inadmisibilul apelul depus de GȚ „Chiron Valentina” împotriva hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Rîșcani din 17 octombrie 2022,

c o n s t a t ă :

La 09 februarie 2022, GȚ „Chiron Valentina” a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, privind anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

Prin hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Rîșcani din 17 octombrie 2022, acțiunea depusă de GȚ „Chiron Valentina”, s-a respins acțiunea ca neîntemeiată.

La 19 octombrie 2022, avocatul Constantin Moraru acționând în interesele Gospodăriei Țărănești „Chiron Valentina”, a depus apel nemotivat solicitând casarea hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Rîșcani din 17 octombrie 2022, cu emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău 05 aprilie 2023, s-a declarat inadmisibil apelul declarat de avocatul Constantin Moraru acționând în interesele Gospodăriei Țărănești „Chiron Valentina” împotriva hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Rîșcani din 17 octombrie 2022, pe motiv că, motivarea apelului a fost depusă după expirarea termenului prevăzut de art.232 alin.(2) din Codul administrativ.

La 27 aprilie 2023, avocatul Constantin Moraru acționând în interesele Gospodăriei Țărănești „Chiron Valentina” a depus recurs împotriva încheierii Curții

de Apel Chișinău din 05 aprilie 2023 solicitând admiterea recursului, anularea încheierii instanței de apel, și restituirea cauzei în instanța de apel.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o ilegală și neîntemeiată, nefiind adoptată în conformitate cu normele de drept material și procedural și fiind bazată pe aprecierea eronată și incompletă a tuturor probelor și circumstanțelor cauzei.

A menționat că instanța de apel, nu a ținut cont de prevederile art.45 alin.(3) raportat la prevederile art. 96 alin.(1) și 98 alin.(1) Cod administrativ.

La data de 18 octombrie 2022, GȚ „Chiron Valentina”, reprezentată de avocatul Moraru Constantin a depus apel nemotivat, rezervându-și dreptul de a depune apel motivat, după recepționarea hotărârii motivate.

Recurentul a susținut că, instanța de fond era obligată, conform solicitării să expedieze în adresa solicitantului, reprezentantului GȚ „Chiron Valentina”, avocatul Moraru Constantin, însă în adresa avocatului hotărârea motivată nu a fost expediată.

Recurentul consideră că constatările instanței de apel precum că a fost respectată procedura legală de notificare a hotărârii motivate, iar GȚ „Chiron Valentina”, a omis termenul de depunere a apelului motivat, iar cerere de repunere în termen nu a formulat sunt eronate.

În opinia recurentului, prevederile art.65 nu sunt aplicabile speței, or, pentru a omite un termen, participantul al proces, urma să fie informat de către instanța de fond, în mod legal, despre începutul curgerii termenului, iar în caz de omitere participantul la proces este în drept să solicite repunerea în termen.

Avocatul Moraru Constantin, nu a fost informat de către instanța de fond despre motivarea hotărârii Judecătoreiei Chișinău, sediul Rîșcani din 17 octombrie 2022, prin urmare declararea apelului ca inadmisibil constituie o încălcare a dreptului la un proces echitabil, dar și accesul liber la justiție.

Cu referire la termenul recursului:

În conformitate cu art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 05 aprilie 2023.

Conform extrasului din poșta electronică anexat la fila dosarului 96, încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 aprilie 2023, a fost reprezentantului recurentului la 13 aprilie 2023 prin intermediul poștei electronice.

Respectiv, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Studiind materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul depus de avocatul Constantin Moraru în interesele Gospodăriei Țărănești „Chiron Valentina”, a anula încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 aprilie 2023 și de a restitui cauza la rejudecare Curții de Apel Chișinău, din următoarele considerente.

Potrivit art. 243 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: anulează încheierea și adoptă o nouă încheiere.

Din materialele cauzei rezultă că, Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a pronunțat dispozitivul hotărârii la 17 octombrie 2022.

Avocatul Constantin Moraru acționând în interesele Gospodăriei Țărănești „Chiron Valentina”, la 19 octombrie 2022, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii.

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 05 aprilie 2023, a declarat inadmisibil apelul din motiv că, motivarea apelului a fost depusă după expirarea termenului prevăzut de art.232 alin.(2) din Codul administrativ.

Instanța de apel a motivat soluția prin faptul că, hotărârea motivată a primei instanțe a fost notificată apelantei, prin intermediul oficiului poștal, însă trimiterea s-a returnat instanței, cu mențiunea nereclamat, astfel, ultima nu s-a conformat prevederilor legale prevăzute la art.232 alin.(2) din Codul administrativ și nu a prezentat motivarea apelului, drept consecință survenind declararea apelului ca inadmisibil.

Analizând circumstanțele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră eronată soluția Curții de Apel Chișinău de declarare a apelului ca inadmisibil, fără a elucida toate circumstanțele importante ale cauzei, din motivele ce succed.

Conform art.231 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile judecătoriilor adoptate în contenciosul administrativ pot fi contestate cu apel.

În temeiul art.232 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel. Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate.

Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Potrivit scrisorii de expediere a actului judecătoresc de la fila dosarului 77, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, a transmis copia hotărârii motivate, reclamantei G.Ț. „Chiron Valentina”, reprezentantului reclamantei, avocatul Constantin Moraru și pârâtului.

Însă, Completul de judecată constată că instanța de fond, expediind copia hotărârii motivate reprezentantului reclamantei, avocatului Constantin Moraru, a remis-o pe o adresă greșită.

Or, potrivit cererii de apel nemotivat depuse de către avocatul Moraru Constantin în instanță indică, adresa de corespondență; mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare 200, of.226, iar instanța a expediat corespondența pe adresa: mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare 20, of.98.

Respectiv, plicul s-a returnat instanței, cu mențiunea ”necunoscut” (f.d.79).

În circumstanțele date, Completul de judecată consideră întemeiate argumentele reprezentantului recurente, avocatului Moraru Constantin că instanța de fond nu i-a comunicat hotărârea motivată.

Ca urmare, nu se poate reține că apelantul nu a respectat prevederilor art. 232 alin. (2) Cod administrativ, dat fiind faptul că, la caz, nu a existat o dată certă de la care să înceapă a curge termenul pentru depunerea apelului motivat.

Este de menționat că, în corespundere cu prevederile art. 223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție, prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96-114.

Prin prisma art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Conform art. 97 alin. (1) și alin. (3) din Codul administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

În condițiile art. 104 alin. (1) Cod administrativ dacă notificarea nu poate fi efectuată conform art.103 lit. a) sau b), înscrisul de notificat poate fi introdus într-o cutie poștală ce aparține locuinței sau spațiilor de activitate ale persoanei care urmează a fi notificată sau într-un dispozitiv asemănător pe care aceasta l-a instalat pentru recepționarea poștei și care în mod obișnuit este potrivit pentru o păstrare sigură. Persoana care efectuează notificarea menționează data notificării pe plicul înscrisului de notificat.

(2) Odată cu depunerea conform alin.(1), înscrisul se consideră notificat.

Reieșind din conținutul normelor menționate, se conchide că, apelantul nu a încălcat prevederile art. 232 alin. (2) Cod administrativ, dat fiind faptul că, la caz, nu a existat o comunicare corectă a actului de procedură.

Respectiv, instanța de apel greșit a stabilit data de la care începe a curge termenul pentru depunerea apelului motivat.

Or, în prezentul litigiu G.Ț. „Chiron Valentina”, este reprezentată de către avocatul Moraru Constantin, care potrivit mandatului avocațial nr.1703580, ultimul are împuterniciri de a semna și depune cerere în instanța de judecată și de a ataca hotărârea judecătorească.

În pofida circumstanțelor enunțate, Curtea de Apel Chișinău a omis acestă împrejurare, aplicând direct față de apelant drept sancțiune declararea apelului acestuia ca inadmisibil.

În astfel de circumstanțe, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că instanța de apel eronat a considerat a fi incidente cazului prevederile art. 236 alin. (2) lit. e) Cod administrativ și prin încheierea din 05 aprilie 2023 a considerat ca fiind inadmisibil apelul depus de Avocatul Constantin Moraru

acționând în interesele Gospodăriei Țărănești „Chiron Valentina”, din motiv că apelul motivat nu a fost depus în termenul prevăzut la art.232 alin.(2).

Curtea de Apel Chișinău prin declararea apelului, drept inadmisibil, a dat dovadă de un formalism excesiv, ultimul fiind lipsit de dreptul la un proces echitabil garantat de art.6§1 din CȚEDO.

Completul de judecată reține că, dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute de Convenție (hot. Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982).

În cauza Airey vs. Irlanda, Curtea a notat că, dreptul fiecărei persoane de a avea acces la justiție se completează cu obligația statului de a facilita accesul. Statul este ținut să asigure oricărei persoane toate facilitățile rezonabile de drept și de fapt pentru a accede la instanță.

Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică. Imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție.

Potrivit jurisprudenței CEDO, părților pe dosar le revine obligația de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție, însă, totodată, instanța de judecată trebuie să mențină echilibrul între puterea pe care o deține partea și cea cu care este investită instanța prin lege, în scopul de a exclude orice aparență, iar aplicarea dispozițiilor legale să fie în așa fel, încât să evite aplicarea sancțiunilor procedurale, acolo unde este posibil. Â

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea din 05 aprilie 2023 nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art.6 §1 CEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Din considerentele menționate și având în vedere că încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 aprilie 2023 este neîntemeiată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a anula încheierea contestată și de a adopta o încheiere nouă de restituire a cauzei în instanța de apel pentru judecarea apelului depus de Gospodăria Țărănească ”Chiron Valentina”, reprezentată de avocatul Moraru Constantin.

În conformitate cu prevederile art.243 alin.(1) lit. c) din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se admite recursul depus de Gospodăria Țărănească ”Chiron Valentina”, reprezentată de avocatul Moraru Constantin.

Se anulează încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 aprilie 2023, adoptată în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către GȚ „Chiron Valentina” împotriva Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, privind anularea actului administrativ individual defavorabil și

obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău, pentru judecarea apelului.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Ion Malanciuc

Judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni